

Handläggare: Dejan Stankovic
Telefon: 08-508 01 590

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Förslag på ansvarsfördelning och riktlinjer för tillsyn av handeln med nikotinläkemedel

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Susanne Tengberg
verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Socialtjänstnämnden har godkänt ett förslag till ansvarsfördelning och riktlinjer för tillsyn av handeln med nikotinläkemedel i Stockholm. Socialtjänstnämnden svarar för tillsynen under år 2008 och ska under året anpassa ärendehanteringssystemet OL2, ett program för hantering av kommunernas tillsyn över försäljning av folköl- och tobak, till att även omfatta receptfria nikotinläkemedel. Remitterat förslag innebär att stadsdelsnämnderna föreslås få tillsynsansvaret från och med 2009-01-01.

Förvaltningen är i stort positiv till socialtjänstnämndens förslag. Förslaget innebär dock att stadsdelsnämndernas vidgade tillsynsansvar kommer att vara resurskrävande. Det är därför rimligt att stadsdelsnämnderna får täckning för de kostnader som ett utökat uppdrag innebär.

Bilaga: Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande 2008-02-22

Bakgrund

Tillsynen över försäljningsställen som säljer folköl och tobak flyttades 1 januari 2002 respektive 1 januari 2003 från socialtjänstnämnden till stadsdelsnämnderna. I samband med detta antogs riktlinjer för folköls- och tobakstillsynen. Riksdagen beslutade i december 2007 att Apoteket Aktiebolag inte längre ska ha ensamrätt att bedriva detaljhandel med receptfria nikotinläkemedel. Syftet med avregleringen är att öka tillgängligheten för att få fler rökare att använda läkemedlen i samband med rökavvänjning.

Handeln med receptfria nikotinläkemedel regleras i lag som trädde ikraft den 1 mars 2008. Den näringsidkare som ska sälja nikotinläkemedel ska först anmäla detta hos den kommun där handeln bedrivs. Det är förbjudet att sälja eller tillhandahålla receptfria nikotinläkemedel till den som inte fyllt 18 år. Överträdelse beivras med böter eller fängelse i högst sex månader. Kommunen ska svara för tillsynen av försäljningsstället och rapportera eventuella brister till Läke medelsverket. Läke med elsverket ansvarar för den övergripande tillsynen och kan förelägga och förbjuda verksamhet som inte bedrivs i enlighet med gällande lag och föreskrifter.

Ärendet

Socialtjänstförvaltningen har med anledning av ny lagstiftning vad gäller nikotinläkemedel föreslagit en ansvarsfördelning mellan socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna samt riktlinjer för tillsyn av handeln med nikotinläkemedel. Socialtjänstnämnden beslutade att för egen del godkänna ansvarsfördelningen och riktlinjerna den 18 mars 2008.

Kommunen har möjlighet att ta ut en ersättning för sitt tillsynsarbete och socialtjänstförvaltningen föreslår att avgiften ska vara 500 kr för de försäljningsställen som redan säljer folköl och/eller tobak. För de som enbart säljer nikotinläkemedel föreslås avgiften vara 1 000 kr.

Vidare föreslås att socialtjänstförvaltningen ansvarar för tillsynen under år 2008 och att stadsdelsnämnderna övertar ansvaret från och med den 1 januari 2009. Det datoriserade ärendehanteringssystemet för folköls- och tobakstillsyn, OL2, föreslås under året anpassas till att omfatta även tillsynen över receptfria nikotinläkemedel. Den näringsidkare som anmält försäljning till kommunen är skyldig att utöva s.k. egenkontroll. Avsikten är att underlätta och effektivisera tillsynen.

Förvaltningens synpunkter

Ansvaret för folköls- och tobakstillsynen i Stockholm ligger idag på stadsdelsnämnderna medan socialtjänstnämnden svarar för samordning, information, utbildning, konsultativt stöd samt bransch- och myndighetssamverkan. Tillsynen av receptfria nikotinläkemedel har många likheter med ovan nämnda tillsyn. Socialtjänstförvaltningen föreslår därför att tillsynen av nikotinläkemedel organiseras på samma sätt som folköls- och tobakstillsynen. Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltningen delar den uppfattningen.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är rimligt att socialtjänstförvaltningen ansvarar för tillsynen över receptfria nikotinläkemedel under år 2008 för att följa Läke med elsverkets föreskrifter och anvisningar och föra en dialog med Läke med elsverkets om tillsynsfrågor. Det datoriserade ärendestödet, OL2, ska samtidigt anpassas och användas för registrering, uppföljning och kontroll av försäljningsställen av nikotinläkemedel.

Från och med den 1 januari 2009 föreslås stadsdelsnämnderna överta ansvaret för tillsynen över receptfria nikotinläkemedel, men socialtjänstförvaltningen kommer, enligt beslut i fullmäktige, att fortsättningsvis debitera tillsynsavgifterna för tobak, folköl samt nikotinläkemedel. För de övergripande kostnaderna i staden vad gäller folköls- och tobakstillsynen debiterar socialtjänstförvaltningen respektive stadsdelsförvaltning. Fördelningen sker efter antalet försäljningsställen som finns registrerade i ärendestödet OL2. I förslaget gällande nikotinläkemedel anges inte hur fördelningen av tillsynsavgiften mellan socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna ska ske, vilket innebär en oklarhet och behöver därför tydliggöras.

Förslaget innebär att stadsdelsnämndernas tillsynsansvar kommer att ta mer tid i anspråk. Även för butiker som redan i dag säljer folköl och tobak, kommer administration och tillsynsbesök att bli mer omfattande när även försäljningen av receptfria nikotinläkemedel ska granskas. Detta medför en ökad kostnad. Förvaltningen anser därför att det är rimligt att stadsdelsnämnderna får täckning för dessa kostnader.

Vidare framgår det inte i förslaget hur brister i hanteringen av nikotinläkemedel ska rapporteras till Läkemedelsverket. Regler och rutiner och ansvarsfördelning för denna typ av ärendehantering bör därför klargöras.

Med ovanstående synpunkter tillstyrker Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning förslaget på ansvarsfördelning och riktlinjer för tillsyn av handeln med nikotinläkemedel i Stockholm.
